

De oorsprong van esthetisch gevoel en kunst

Esthetisch gevoel en evolutionair voordeel

Mensen hebben (aanleg tot) esthetisch gevoel, de eigenschap het schone te zien. Het is via de zintuigen dat gevoelens en ideeën die het schone oproepen door de hersenen van de mens herkend worden. Deze aanleg komt waarschijnlijk voort uit drie punten die een sterk verband hebben met de reproductie van de mens.

Eerste punt. Het zicht is voor wat betreft het esthetisch gevoel waarschijnlijk het belangrijkste zintuig. Mensen zien graag **andere mensen**. Jagers en verzamelaars konden niet leven zonder hun clan. De Afrikaanse San, beter bekend onder hun oude naam Bosjesmannen, legden vaak en lang bezoeken af bij naburige groepen. Er is de aantrekking voor de andere (of dezelfde) sekse. Mensen zijn gepassioneerd door andere mensen, door hun ogen, hun stem, hun manier van bewegen, hun spel, hun aanrakingen enzovoort.

Tweede punt. Mensen hebben meestal ook veel interesse voor **dieren**. Die interesse is ook bij veel jagers en verzamelaars nauw verbonden met het feit dat dieren, het resultaat van de jacht, het meest gewaardeerde voedsel waren. We zagen dat chimpansees en bonobo's ook een grote, spontane interesse hebben voor dieren. Hun grote hersenen en de nog grotere hersenen van de mens lieten een brede belangstelling toe. De mens is ook meester in het verbergen van zijn ware motieven. Ook al geloofde hij dat dieren een ziel hadden en hij dezelfde ziel, dezelfde natuur had als zijn totemdier: bij jagers stond de interesse voor dieren nooit helemaal los van de jacht en het eten van hun vlees.

Een derde punt was **plantaardig voedsel**. Eetbaar voedsel, bladeren, fruit, noten enzovoort vinden is het herkennen van geuren, kleuren, texturen, patronen, vormen, geluiden enzovoort. De mens ziet graag kleuren en vormen in landschappen, herkent aan de lucht welk weer het wordt enzovoort. De reproductie van de mens is ook hier de basis van een eigenschap.

Het enthousiasme van de mens voor mensen, dieren en planten en daarvan afgeleid vormen, kleuren, bewegingen, tekeningen, toneel, muziek enzovoort is in oorsprong nauw verbonden met de reproductie van de mens. Iets mooi vinden is verbonden met leven, met reproductie, met mensen en voedsel: een boom met rijp fruit, eetbare bladeren, een verzwakt dier, een potentiële partner herkennen en het enthousiasme dat dit teweeg brengt. Op deze basis kon de mens een oneindig aantal combinaties en afgeleiden mooi vinden.

Dit esthetisch gevoel is een onderdeel van de creatieve intelligentie die de mens heeft. Het is duidelijk dat reuk, gevoel, gehoor en smaak als zintuigen ook sterk betrokken zijn bij het vinden van voedsel en misschien partners. Het gehoor laat ons toe geluiden zoals gezang en muziek te waarderen. Wat we met deze zintuigen mooi of aangenaam vinden is sterk beïnvloed door de cultuur die we meegekregen hebben. Samengevat: eigenschappen die bij de mens ontwikkeld waren en essentieel in de (re)productie van mensen en voedsel waren de basis voor een sterk ontwikkeld esthetisch gevoel.

Kunst

Kunst is alles wat door de mens is gemaakt en zijn esthetisch gevoel aanspreekt. Men kan een landschap mooi vinden maar dit is in deze definitie geen kunst want onderdeel van de natuur. Wat niet door mensen is gemaakt kan het esthetisch gevoel aanspreken. Gelijk welke realisatie door een mens of mensen kan kunst zijn voor iemand: een werktuig, een gebouw, muziek, parfum, een auto, een gedicht, een symfonie, een theaterstuk, een asbak, een tekening of een schilderij met een zigeunerin.

Thema's

- Esthetisch gevoel heeft zijn basis in de reproductie van de mens
 - De reproductie van mensen
 - De jacht op dieren
 - Het verzamelen van voornamelijk plantaardig voedsel
- Iets mooi vinden = een goed gevoel hebben
- Esthetisch gevoel is een onderdeel van de creatieve intelligentie van de mens
- Kunst is alles wat door de mens is gemaakt en zijn esthetisch gevoel aanspreekt